

Sygn. akt III AUa 1024/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Maria Gleixner-Dyk

Sędziowie SA – Ewa Jankowska (spr.)

SO (del.) – Anna Michalik

Protokolant – st. sekr. sądowy A. W.

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2012 r. w Warszawie

sprawy Z. B. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. Wydział (...) Umów Międzynarodowych

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. Wydział (...) Umów Międzynarodowych

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 25 stycznia 2012 r. sygn. akt XIV U 1893/11

uchyla zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. Wydział (...) Umów Międzynarodowych z dnia 2 czerwca 2011 r. znak: (...)i przekazuje sprawę temu organowi rentowemu do ponownego rozpoznania.

(-) M. D. (-) E. J. (-) A. M.

Sygn. akt III AUa 1024/12

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu odwołania Z. B. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. Wydział (...) Umów Międzynarodowych z dnia 20 czerwca 2011 r. odmawiającej jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wyrokiem z dnia 25 stycznia 2012 r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał Z. B. (1) prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 21 lipca 2010 r. do dnia 31 marca 2012 r.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

W ocenie Sądu Okręgowego bezsporne jest, iż Z. B. (1), (...) zamieszkała w Polsce, w dniu 21 lipca 2010 r. zgłosiła - za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J.

(ZUS-O/J.) - do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w W. Wydziału (...) Umów Międzynarodowych (ZUS-IO/W-wa - (...)) - wniosek o polską rentę z tytułu niezdolności do pracy przyznawaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) z uwzględnieniem postanowień rozporządzenia parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29.04.2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE L nr 166 z dnia 30.04.2004 r.) i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16.09.2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29.04.2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE L nr 284 z dnia 30.10.2009 r.) - w związku z wykazanymi okresami ubezpieczenia wyżej wymienionej na terenie Polski i W.. Brytanii.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji ZUS-IO/W-wa - (...) uznał, że Z. B. (1) posiada polskie okresy ubezpieczenia przebyte w czasookresie od dnia 1 września 1985 r. do dnia 27 maja 2011 r. uwzględnione na prawo do polskiej renty wyłącznie do dnia 20 lipca 2010 r. tj. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o świadczenie.

W wyniku międzynarodowego postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez polski organ rentowy we współpracy z angielską instytucją ubezpieczeniową otrzymano potwierdzenie, że Z. B. (1) posiada 8 miesięcy okresu ubezpieczenia przebytego na terenie W.. Brytanii w latach 2009-2010.

Lekarz Orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 8 kwietnia 2011 r. uznał Z. B. (1) za częściowo niezdolną do pracy do dnia 31 marca 2012 r., stwierdzając, że nie można ustalić daty powstania niezdolności do pracy u zainteresowanej.

W dniu 20 czerwca 2011 r. ZUS-IO/W-wa - (...) na podstawie przepisów ustawy dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i postanowień Parlamentu Europejskiego i Rady (WE)(...) z dnia 29.04.2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego - wydał decyzję o odmowie przyznania Z. B. (1) prawa do polskiej renty z tytułu niezdolności do pracy - wobec nie spełnienia warunków art. 57-58 cytowanej ustawy.

Zainteresowana zgłosiła wniosek o polską rentę z tytułu niezdolności do pracy w dniu 21 lipca 2010 r., za datę powstania niezdolności do pracy przyjęto dzień 21 lipca 2010 r.

Na podstawie dokumentacji przedłożonej przez Z. B. (1), ZUS-IO/W-wa - (...) uznał za udowodnione następujące polskie okresy ubezpieczenia przypadające w czasookresie od dnia 22 lipca 2000 r. do dnia 21 lipca 2010 r. (10-lecie przypadające przed zgłoszeniem wniosku o świadczenie):

- od dnia 22.07.2000 r. do dnia 17.11.2001 r. - okres nieskładkowy,
- od dnia 18.11.2001 r. do dnia 28.11.2001 r. - okres składkowy,
- od dnia 29.11.2001 r. do dnia 27.05.2002 r. - okres nieskładkowy,
- od dnia 08.12.2004 r. do dnia 13.01.2005 r. - okres składkowy,
- od dnia 14.01.2005 r. do dnia 14.07.2005 r. - okres nieskładkowy,
- od dnia 18.07.2005 r. do dnia 06.08.2005 r. - okres składkowy,
- od dnia 02.01.2006 r. do dnia 19.10.2006 r. - okres składkowy;
- od dnia 20.10.2006 r. do dnia 08.11.2006 r. - okres nieskładkowy,
- od dnia 09.11.2006 r. do dnia 22.04.2007 r. - okres składkowy,
- od dnia 23.04.2007 r. do dnia 19.05.2007 r. - okres nieskładkowy,

- od dnia 20.05.2007 r. do dnia 12.09.2007 r. - okres składkowy,
- od dnia 13.09.2007 r. do dnia 05.10.2007 r. - okres nieskładkowy,
- od dnia 06.10.2007 r. do dnia 02.12.2007 r. - okres składkowy,
- od dnia 03.12.2007 r. do dnia 14.12.2007 r. - okres nieskładkowy,
- od dnia 15.12.2007 r. do dnia 11.02.2008 r. - okres składkowy,
- od dnia 12.02.2008 r. do dnia 28.02.2008 r. - okres nieskładkowy,
- od dnia 29.02.2008 r. do dnia 10.06.2008 r. - okres składkowy,
- od dnia 11.06.2008 r. do dnia 20.06.2008 r. - okres nieskładkowy,
- od dnia 21.06.2008 r. do dnia 31.08.2008 r. - okres składkowy,
- od dnia 01.09.2008 r. do dnia 06.09.2008 r. - okres nieskładkowy,
- od dnia 07.09.2008 r. do dnia 07.09.2008 r. - okres składkowy,
- od dnia 08.09.2008 r. do dnia 29.12.2008 r. - okres nieskładkowy,
- od dnia 30.12.2008 r. do dnia 10.02.2009 r. - okres składkowy,
- od dnia 11.02.2009 r. do dnia 03.04.2009 r. - okres nieskładkowy,
- od dnia 04.04.2009 r. do dnia 06.05.2009 r. - okres składkowy,
- od dnia 07.05.2009 r. do dnia 30.06.2009 r. - okres składkowy,
- od dnia 28.05.2010 r. do dnia 20.07.2010 r. - okres składkowy,

zaliczone (po ograniczeniu polskich okresów nieskładkowych do 1/3 polskich okresów składkowych - zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.) w wymiarze 4 lat, 1 miesiąca i 7 dni.

Angielska instytucja ubezpieczeniowa potwierdziła 8 miesięcy okresu ubezpieczenia przebytego przez zainteresowaną na terenie W.. Brytanii.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że odwołująca jest częściowo niezdolna do pracy w okresie od 21 lipca 2010 r. do 31 marca 2012 r. oraz posiada okresy ubezpieczenia w Polsce i w Wielkiej Brytanii.

Wniosek Z. B. (2) o polską rentę z tytułu niezdolności do pracy powinien być rozpatrzony w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) z uwzględnieniem postanowień rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29.04.2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE L nr 166 z dnia 30 kwietnia 2004 r.) i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16.09.2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29.04.2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE L nr 284 z dnia 30 października 2009 r.).

Ma więc również do Z. B. (1) zastosowanie przez analogię, Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3 marca 2011 r. C-440/09, w którym w trybie prejudycjalnym Trybunał orzekł, że artykuł 45 ust. 1 Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie

w wersji zmienionej i uaktualnionej rozporządzeniem Rady (WE) nr 118/97 z dnia 2 grudnia 1996 r. ze zmianami wprowadzonymi rozporządzeniem (WE) nr 1992/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. należy interpretować w ten sposób, że przy ustalaniu minimalnego okresu ubezpieczenia wymaganego prawem krajowym w celu nabycia prawa do emerytury przez pracownika migrującego instytucja właściwa danego państwa członkowskiego powinna uwzględnić, dla potrzeb ustalenia granicy, jakiej nie mogą przekroczyć okresy nieskładkowe w stosunku do okresów składkowych, przewidzianej w uregulowaniu tego państwa członkowskiego, „wszystkie okresy ubezpieczenia osiągnięte przez pracownika migrującego w trakcie kariery zawodowej, w tym okresy ubezpieczenia osiągnięte w innych państwach członkowskich.

Stosując wykładnię przedstawioną powyżej w niniejszej sprawie, należy stwierdzić, że na dzień złożenia wniosku odwołująca posiadała udokumentowane 33 miesiące 26 dni okresów składkowych w Polsce i 8 miesięcy ubezpieczenia w Wielkiej Brytanii co daje łącznie okres 41 miesięcy i 26 dni jaki powinien być uwzględniony przez Zakład (...) w Polsce dla potrzeb ustalenia granicy, jakiej nie mogą przekroczyć okresy nieskładkowe w stosunku do okresów składkowych przy ustalaniu minimalnego okresu ubezpieczenia wymaganego przez polskie prawo do nabycia prawa do renty.

Okres nieskładkowy jaki odwołująca osiągnęła w 10-leciu poprzedzającym wiosek o rentę wynosi 27 miesięcy i 20 dni. W przypadku odwołującej minimalny okres ubezpieczenia wymagany do nabycia prawa do renty wynosi 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych (art. 58 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach). Do osiągnięcia tego minimalnego okresu przez Z. B. (1), konieczne jest zaliczenie 18 miesięcy i 5 dni okresów nieskładkowych, które tym samym nie przekraczają ustawowego ograniczenia okresu nieskładkowego do 1/3 udokumentowanego okresu składkowego (art. 5 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach).

Mając powyższe ustalenia na względzie Sąd Okręgowy uznał, że Z. B. (1) spełniła kryteria określone w art. 57 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych aby nabyć okresowe prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy i dlatego orzekł jak w sentencji na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Organ rentowy, w apelacji od powyższego wyroku wnosi o jego zmianę i oddalenie odwołania ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie.

Apelacja oparta jest na zarzucie naruszenia prawa materialnego, a w szczególności art. 5 ust. 2, art. 12 ust. 3 w zw. z art. 57 ust. 1 pkt 2, art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów postępowania cywilnego a w szczególności art. 233 § 1 k.p.c.

Apelujący podnosi, iż Sąd Okręgowy sprzecznie ze wskazanymi wyżej przepisami prawa materialnego wyliczył ogólny okres ubezpieczenia odwołującej się w ostatnim dziesięcioleciu przed złożeniem przez nią wniosku. W istocie wynosi on 4 lata 11 miesięcy i 28 dni, w tym okresy składkowe 44 miesiące 29 dni i okresy nieskładkowe 14 miesięcy 29 dni (1/3 okresów składkowych). Odwołująca się nie spełniła warunku ustawowego z art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy dokonując wyliczenia okresu ubezpieczenia odwołującej się naruszył art. 5 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którym po ustaleniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nie przekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych. Sąd Okręgowy przyjął, iż odwołująca się udowodniła 41 miesięcy i 26 dni okresów składkowych oraz 27 miesięcy i 20 dni okresów nieskładkowych. Zgodnie z regułą określoną w cytowanym przepisie zaliczeniu podlega 13 miesięcy 29 dni okresów nieskładkowych (41 miesięcy 26 dni:3). Łączny okres okresów składkowych i nieskładkowych, w wersji przyjętej przez Sąd Okręgowy, nie spełnia warunku 5-letniego okresu

ubezpieczenia (60 miesięcy). Sąd Okręgowy bezpodstawnie uznał możliwość zaliczenia okresów nieskładkowych w wymiarze 18 miesięcy i 5 dni.

Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że w zaskarżonej decyzji organ rentowy uznał za udowodniony łączny okres ubezpieczenia w wysokości 4 lat 9 miesięcy i 7 dni, taki sam okres wskazał w odpowiedzi na odwołanie Z. B. (1). Natomiast w apelacji organ rentowy stwierdza, że odwołująca się posiada okres ubezpieczenia 4 lata 11 miesięcy 28 dni nie wskazując przyczyn zmiany wyliczenia.

Bezsporne jest, że zestawienie okresów składkowych i nieskładkowych dotyczy ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę. Wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy odwołująca się złożyła 21 lipca 2010 r. w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w S.. Wniosek został przekazany do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziale w W. Wydział (...) Umów Międzynarodowych, gdzie został zarejestrowany w dniu 3 sierpnia 2010 r. Decyzja organu rentowego odwołuje się do orzeczenia lekarza orzecznika z dnia 8 kwietnia 2011 r., w którym w rubryce: „Data powstania częściowej niezdolności do pracy” znajduje się zapis: „trudno ustalić”. Z orzeczenia nie wynika, czy ocenie podlegało ustalenie okresu powstania niezdolności do pracy oraz jakie są powody uniemożliwiające ustalenie daty lub okresu powstania tej niezdolności. W konsekwencji wskazane orzeczenie nie spełnia wymogów z art. 14 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z powyższych przyczyn, w ocenie Sądu Apelacyjnego, zachodzi podstawa z art. 477^{14a} k.p.c. do uchylecia zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio temu organowi.

Ponownie rozpoznając wniosek Z. B. (1) o rentę z tytułu niezdolności do pracy organ rentowy określi datę wpływu wniosku, dokona przejrzystego wyliczenia okresu ubezpieczenia oraz zobowiąże lekarza orzecznika do uzupełnienia orzeczenia w zakresie ustalenia ewentualnego okresu powstania niezdolności do pracy oraz wskazanie przyczyn niemożności dokonania precyzyjnego ustalenia.

Sędziowie: PRZEWODNICZĄCY

E. M. G.-D.

A. M.

bk